

Provozní řád učebny chemie/školní laboratoře

Ředitelka školy Gabriela Vicendová vydává podle ustanovení § 30 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů, tento řád učebny chemie/školní laboratoře, jako součást školního řádu.

Základní pokyny pro provoz školní laboratoře/učebny chemie

- Žáci vstupují do učebny pouze s vyučujícím.
- Pobyt žáků v učebně je možný pouze za přítomnosti vyučujícího.
- O volných hodinách a o přestávkách nesmějí žáci zůstat v odborné učebně sami.
- Jestliže žáci po příchodu do učebny zjistí, že jsou poškozeny lavice nebo jiné zařízení učebny, musí to ihned nahlásit vyučujícímu. Pokud tak neučiní, jsou za škodu odpovědni sami.
- Z učebny může student odejít jen se souhlasem vyučujícího.
- V učebně je žákům zakázáno:
  - dotýkat se pomůcek připravených na vyučování;
  - otevírat skříně, vitríny a zásuvky stolů, vyjímát z nich pomůcky nebo je do nich ukládat, popř. s nimi jakkoliv manipulovat;
  - bez výslovného pokynu vyučujícího manipulovat s pomůckami, materiálem, tabulemi, stojany a deskami volně umístěnými na stolech;
  - provádět jakékoli manipulace s přístrojovým vybavením učebny;
  - bez důvodu opustit učebnu během výuky;
  - připojovat elektrické spotřebiče do elektrických zásuvek;
  - jíst a pít v učebně během výuky (provádění chemických pokusů).
- Před započítím provádění pokusů je vyučující povinen žáky seznámit se zadáním úkolu, s pracovním postupem a se způsobem použití osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP). Žáci smí práci zahájit až po kontrole vyučujícího, resp. udělení pokynu.
- Při pokusu postupuje žák podle pokynů vyučujícího, dbá o svou bezpečnost a bezpečnost ostatních spolužáků.
- Při práci s plynovými a elektrickým zařízeními a s chemikáliemi musí žák dbát zvýšené opatrnosti a řídit se pokyny vyučujícího.
- Žákům je zakázáno manipulovat s plynovými a vodovodními kohouty bez svolení vyučujícího.
- Bez povolení vyučujícího je žákům zakázána manipulace s elektronickým zařízením učebny.
- Při práci mají žáci na stole jen pomůcky předepsané pro danou úlohu a další potřeby nutné pro její realizaci, vše ostatní musí být uloženo v taškách.
- Každý je povinen v učebně udržovat pořádek a čistotu.
- Žák hlásí okamžitě učiteli jakékoli poranění nebo náhlu nevolnost. Případný úraz hlásí vyučující řediteli školy a zajistí evidenci úrazu.
- Škodu vzniklou za úmyslné poškození pomůcek žákem uhradí jeho zákonní zástupci.
- Z učebny odchází jako poslední vyučující, který provede kontrolu učebny a jejího zařízení a provede její uzamčení.

Zásady bezpečné práce v učebně chemie

- Rozlité kyseliny, zejména koncentrované, nejprve zředit vodou, neutralizovat posypáním uhlíčitánem (soda, křída apod.) nebo politím zředěným roztokem hydroxidu a pak opatrně spláchnout vodou nebo zachytit do pilin, hadrů apod.
- K odstranění rozlité kyseliny dusičné, chloristé a silných oxidačních směsí nepoužívat dřevěné piliny a jiné organické látky, pro zachycení použít inertní materiály jako křemelinu apod.
- Při ředění kyselin nepřilévat vodu do kyseliny, nýbrž opatrně za neustálého míchání přilévat po skleněné tyčince kyselinu do vody.
- Vyvarovat se styku silně oxidujících látek a směsí s organickými látkami.
- Při práci s hořlavými kapalinami vyloučit vznik statické elektřiny a mechanického či elektrického jiskření, při jejich rozlití okamžitě zhasnout plynové spotřebiče, vypnout elektrický proud, vyhlásit zákaz vstupu nepovolaným osobám, zajistit odvětrání prostoru a pro asanaci použít vhodné sorpční materiály podle druhu látky; je zakázáno stírat tyto hořlavé kapaliny s podlah z umělých hmot (nebezpečí vzniku statické elektřiny).
- Alkalické kovy ukládat pod vrstvou petroleje, pravidelně kontrolovat a doplňovat úbytek kapaliny.
- Zabránit styku alkalických kovů a hydridů alkalických kovů (včetně karbidu vápníku) s vodou.
- Jakékoliv manipulace s nebezpečnými plyny, parami, a s látkami dýmavými, dráždivými a zapáchajícími se smí provádět pouze v digestoři.
- Rozlitou rtuť posbírat a likvidovat zinkovým prachem nebo sírou, ve větším množství předat k likvidaci specializované firmě.
- Při rozpouštění tuhého hydroxidu nenalévat vodu na hydroxid, nýbrž sypat opatrně hydroxid do vody.
- Tuhé chemikálie nikdy nebrat do rukou, nýbrž laboratorní lžící nebo špachtlí.
- Pipetování kapalin je nutné provádět pouze za použití nasávacích balonků nebo nástavců. Je přísně zakázáno pipetovat ústy!!!
- Při všech manipulacích s látkami ve zkumavkách a otevřených nádobách je nutno udržovat jejich hrdlo nakloněné ve směru od sebe a od ostatních osob.
- Při rozlití většího množství hořlaviny ihned zhasnout všechny hořáky, intenzivně větrat a provést bezpečnou sanaci prostoru.
- Nepokládat zátky lahví na stoly.
- Po skončení práce vždy pečlivě uzavřít plynové a vodovodní kohouty.
- Při práci se sklem se chránit před pořezáním. Vpravení skleněných zátek do nádob si usnadníme, potřeme-li je glycerínem.
- Po ukončení práce je nutné pečlivě uklidit pracovní místo a utřít pracovní stůl vlhkým hadrem.
- Při provádění laboratorních prací je žák povinen používat pracovní oděv (plášť) a OOPP, jejichž druhy a rozsah určí vyučující na základě možných rizik (viz bezpečnostní pokyn).

Zásady první pomoci

- **Při nadýchání** (platí pro látky, které vyvolávají edém plic) – rychle dopravit postiženého na čerstvý vzduch a nenechat jej chodit! Podle situace provést výplach ústní dutiny, případně nosu vodou.

- **Při potřísnění žířavinou** – ihned svléci potřísněné šatstvo a sundat prstýnky, hodinky a náramky, jsou-li v místech zasažení kůže. Zasažená místa oplachovat proudem vlažné vody po dobu 10-30 minut; nepoužívejte kartáč, mýdlo ani neutralizaci! Poleptané části kůže překrýt sterilním obvazem. Na zasažená místa nemazat masti ani jiná léčiva!
- **Při zasažení oka** – vyplachovat oči proudem tekoucí vody po dobu min. 10 minut – nutno silně rozevřít oční víčka (třeba i násilím). Pokud má postižený kontaktní čočky, neprodleně je vyjměte. V žádném případě neprovádějte neutralizaci!
- **Při popálení malého rozsahu** – chladit popálené místo vodou, a poté zakrýt sterilním obvazem.
- **Při mechanickém poranění** – vyjmout z rány střepy, špony, špínu apod., a poté ošetřit poranění peroxidem vodíku nebo jiným dezinfekčním prostředkem. Větší rány překrýt sterilním obvazem.

Po poskytnutí první pomoci je vyučující povinen předat žáka k lékařskému ošetření!!!

Správcem učebny je pověřen: Irena Krumlová

Schválil:

V Plzni dne: 29.8.2024

jméno a podpis ředitele školy